

Přírodovědecká fakulta

Výroční zpráva o činnosti za rok 1997

Děkan:	Prof. RNDr. Rostislav Brzobohatý, CSc
Proděkani:	Doc. RNDr. Jan Celý, CSc. Prof. RNDr. Jiří Gaisler, DrSc. Prof. RNDr. Jaroslav Jonas, CSc.
Předseda AS PŘF MU:	Doc. RNDr. Josef Janyška, CSc.
Tajemník:	Ing. Hana Michlíčková

Přírodovědecká fakulta sestává z oborů přírodovědných (fyziky, chemie, biologie a věd o zemi), matematiky a antropologie. Tyto obory se navzájem liší metodologickými východisky, vlastními metodami a stupněm vývoje, což se odráží ve výzkumné činnosti a ve výukových programech a zároveň i v různé úrovni formalizace poznatků a jejich integrace do univerzálního pohledu. Dosud ucelené pětileté magisterské studium zahrnuje 13 oborů odborného studia a 14 kombinací studia učitelského. Počet úspěšně vykonaných bakalářských zkoušek dosáhl v uplynulém roce 145. Bez návaznosti na magisterské studium jsou na Přírodovědecké fakultě MU otevřeny čtyři bakalářské směry: užitá fyzika se zaměřením na astrofyziku, lékařskou fyziku a měření a testování; aplikovaná matematika a geografie; buněčná a molekulární diagnostika a geologie spolu s muzeologií. Zvláštní pozornost fakultní veřejnosti se upírá na doktorandské studium, v němž je v současné době akreditováno 35 oborů (od školního roku 1997/98 nový obor Chemie životního prostředí): interním způsobem studuje 214 doktorandů, z toho 10 cizinců, 163 pak studuje distančně. Od doktorandů se očekávají vědecké výsledky v podobě kvalitních disertačních prací a publikací, zveřejněných v renomovaných zahraničních časopisech, je od nich vyžadována též kvalifikovaná pomoc v praktické výuce. Interním doktorandům je poskytováno stipendium a jsou přednostně ubytováni na kolejích.

V roce 1997 ukončilo studium obhajobou disertační práce a rigorózní zkouškou 27 nových doktorů. Třeba zdůraznit, že v celouniverzitním pohledu počty interních doktorandů stále výrazně dominují na Přírodovědecké fakultě. Za výborný prospěch a výjimečné výsledky ve výzkumu, publikační činnosti, činnosti organizátorské a pozoruhodné výkony sportovní, které přispěly k dobrému jménu fakulty, udělil děkan studentům 7 cen, jednotlivé sekce pak 19 cen. Odměnu za výjimečný prospěch (1,0) obdrželo 117 studentů. Cenu rektora, vypisovanou pro nejlepší PGS, obdržel Mgr. Martin Ivanov - obor geologické vědy se zaměřením a cenu za chemii 1997, kterou uděluje francouzská firma Rhone-Poulenc, získala doktorandka katedry organické chemie Mgr. Eva Fadrná.

Učitelé a vědečtí pracovníci Přírodovědecké fakulty MU řešili celkem 60 grantů GAČR z toho 21 jako spoluřešitelé, 2 granty z GA AVČR, 31 grantů z Fondu rozvoje vysokých škol, 21 grantů MŠMT a 13 grantů ostatních, včetně zahraničních. Vědeckou činnost posílilo na Přírodovědecké fakultě získání dalších dvou projektů v rámci programu „Posílení výzkumu na VŠ“, a to „Laboratoř plazmových zdrojů pro chemickou analýzu“ a „Analýza biologicky významných molekulárních komplexů“. Z řad pracovníků PŘF MU uspěl 1 pracovník v soutěži Grantové agentury ČR na projekty pro absolventy doktorandského studia – POST-DOC. Získané granty představují celkový objem 45 milionů Kč. Učitelé a vědečtí pracovníci publikovali za uplynulý rok 9 monografií, z toho 3 v zahraničí. Počet ryze vědeckých prací vydaných v excerptovaných časopisech dosáhl čísla 217, z čehož 163 bylo zveřejněno v zahraničí. Ukončení rekonstrukce botanické zahrady se stalo významným impulzem pro vědeckou práci botaniků. Ve sklenících botanické zahrady se uskutečnila „Zahradní slavnost“, která byla spojená

s vernisáží sochařského díla Jana Šimka pod souhrnným názvem „Prameny země“. „Zahradní slavnost“ by se měla stát každoroční kulturní tradicí. Mezi další aktivity Botanické zahrady patří založení občanského sdružení „Přátelé botanické zahrady“, jenž je podnětem k širší spolupráci s veřejností.

V prostorách Botanické zahrady byly také uspořádány dvě specializované výstavy – prodejní výstava okrasných cibulovin a sukulentů a výstava okrasných a postavových kanárů a exotického ptactva. Ministerstvo životního prostředí pověřilo Botanickou zahradu PřF úkolem přechovávání rostlin zabavených na celnici. Jedná se o rostliny, které podléhají Washingtonské dohodě. V prostorách děkanátu PřF působí knihkupectví „Malé centrum“, které zrealizovalo dvě prodejní výstavy odborné literatury. V budově se rovněž nachází „PF Galerie“, kde byly instalovány výstavy: výstava Prof. MUDr. Pavla Braveného CSc „Pastely a Muchláže“, výstava „Minulost a současnost botanické zahrady“, týkající se vývoje botanické zahrady, a výstava Jitky Slavičkové s názvem „Malé putování za malým princem“. V areálu Přírodovědecké fakulty byla dobudována „Ústřední knihovna“, v jejíž prostorách byla otevřena centrální půjčovna učebnic a studovna. Historie Přírodovědecké fakulty MU je zachycena v nově publikovaném svazku „Folia Historica“, kde jsou stručná curriculum vitae zesnulých docentů a profesorů, kteří působili na fakultě. V rámci oslav založení Gymnázia na tř. Kapitána Jaroše, s nímž fakulta smluvně spolupracuje, byla na Přírodovědecké fakultě uspořádána přednáška paní Ali Block na téma „Papua Nová Guinea – Orchideje mezi lidožrouty“. Katedry Přírodovědecké fakulty uspořádaly řadu konferencí, seminářů a letních škol, nezřídka s mezinárodní účastí. Mezi nejvýznamnější z nich patřily: „Kvarter 97“, „Equadiff 9“, „Monogenea“, „Podzimní školy Smolenice 97“.

Z významných aktualit Přírodovědecké fakulty uvádíme:

Z pracovníků Přírodovědecké fakulty bylo v roce 1997 jmenováno 5 nových profesorů:

- Jiřina Relichová obor genetika
- Miroslava Vicherková obor fyziologie rostlin
- Milan Potáček obor organická chemie
- Vladimír Sklenář obor fyzikální chemie
- Vladimír Šimek obor fyziologie živočichů

U příležitosti Dies academicus byla udělena Cena rektora Prof. PhDr. Jaroslavu Malinovi, DrSc. za editorskou činnost za monografie „Kurt Gödel“ a „Olbram Zoubek“, vydaných nadací Universitas Masarykiana v roce 1996, dále byly při této příležitosti uděleny zlatá medaile Prof. RNDr. Jaroslavu Jonasovi, CSc. za dlouholeté zásluhy o rozvoj PřF MU a bronzová medaile ing. Jiřímu Nohelovi za mimořádnou práci v souvislosti s rekonstrukcí skleníků a botanické zahrady.

Cena města Brna v oboru společenských a přírodních věd za rok 1997 byla udělena Prof. PhDr. Jaroslavu Malinovi, DrSc.

Masarykova univerzita udělila na návrh PřF čestnou vědeckou hodnost doktora biologických věd panu Franku Aloisi Pitelkovi, emeritnímu profesorovi Kalifornské univerzity.

Bronzová medaile MU byla udělena dlouholetému externímu učiteli Prof. RNDr. Richardu Petráskovi, CSc. a při příležitosti životního jubilea také paní Jitce Radové za celoživotní práci.

Za společnou expozici botanických zahrad České republiky s názvem „Horký komplex“ udělila Flora Olomouc Botanické zahradě PřF zlatou medaili.